

Nr 123.

Ankom till riksdagens kansli den 6 augusti 1914 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Lådberga nr 2 med Eknö nr 2 i Västmanlands län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 20 juni 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 213, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att 33 till förra kompanichefsbostället 1 mantal Lådberga nr 2 med Eknö nr 2, en utjord, i Björskogs socken av Västmanlands län hörande, med litt. T 1—T 33 betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en under år 1913 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av förra kompanichefsbostället 1 mantal Lådberga nr 2 med Eknö nr 2, en utjord, i Björskogs socken av Västmanlands län, vilken egendom nu lämnar 850 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen föreslagit, att vissa lägenheter måtte frånsäljas egendomen.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 17 april 1914 underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat instrumentet över

berörda förrättning samt övriga därtill hörande handlingar, varibland två av extra lantmätaren Tor Hjertqvist upprättade kartor, den ena av år 1912 över alla ägorna till egendomen och den andra av år 1913 över förslag till styckning i lotter av en del av egendomen, båda med tillhörande beskrivningar.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen invid Valskogs järnvägsstation mellan Köping och Arboga, innehåller en sammanlagd areal av 58 hektar 95.2 ar, varjämte från egendomen upplåtits mark till Köping—Hults och Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägar.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande områden måtte från egendomen försäljas, nämligen:

Litt. å 1913 års karta	Ägofigurer	Areal		Saluvärde		Arrende- värde.
		hektar	ar	summa	därav för skog	
				kronor	kronor	kronor
T 1	44—46, av 47 och av 48	1	3.7	480	48 60	15
T 2	49, av 52	—	82.7	460	23 50	17
T 3	50, 51, av 47, av 48 och av 52	—	68.0	330	17 20	12
T 4	53, av 52	—	20.6	200	24 80	2
T 5	43, av 41	—	24.4	85	5	2
T 6	40, 42, av 41	—	35.6	175	26 50	3
T 7	54, av 52	—	1.3	26	—	—
T 8	av 55	—	23.2	350	72	—
T 9	56, av 55	—	23.0	360	34	—
T 10	av 55	—	19.6	416	102 80	—
T 11	36, av 31, av 33, av 35 och av 37	—	34.3	590	12 80	30
T 12	av 35	—	12.9	320	37 10	2
T 13	av 29, av 28	—	17.3	357	34	—
T 14	av 28, av 29	—	13.7	280	11 50	2
T 15	av 20, av 21 och av 26	—	20.7	405	2	—
T 16	av 20, av 26	—	15.8	316	—	—
T 17	av 20, av 26	—	13.5	275	5 20	—
T 18	av 20, av 22 och av 26	—	15.3	328	3 50	—
T 19	av 20, av 22 och av 27	—	20.1	440	—	—
T 20	av 22 och av 27	—	16.5	363	—	—
T 21	23	—	18.3	403	—	—
T 22	av 67	—	19.2	452	144 60	—
T 23	av 67	—	18.8	445	125 40	—
T 24	av 67	—	15.6	348	66 80	—
T 25	av 67	—	19.6	433	138 60	—
T 26	av 67	—	18.0	420	132 80	—
T 27	av 67	—	16.6	388	105	—
T 28	av 67, av 68 och av 70	—	22.1	575	65 20	—
T 29	av 67, av 68 och av 70	—	17.3	507	8 40	—
T 30	69, av 68 och av 70	—	11.1	333	—	—
T 31	71, 72, 73	—	37.7	277	—	—
T 32	74 och av 77	—	37.8	262	—	—
T 33	75, 76, av 77	—	38.6	230	—	—

I sammanhang härmed hava uppskattningsmännen meddelat, att lotten T 7 vore eventuellt avsedd att inköpas av ägarna till intill liggande metodistkapell för möjliggörande av förbindelse mellan kapellet och allmänna landsvägen ävensom att åbyggnaderna å lotterna T 11 och T 33 tillhörde, å den förstnämnda skräddaren C. A. H. Hägersten och å den sistnämnda skomakaren Theodor Björkholm, vilka båda önskade medelst årliga avbetalningar köpa sina respektive lotter enligt åsatta värden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har förmått sig icke hava något att erinra emot den av uppskattningsmännen ifrågasatta dispositionen av egendomen, men däremot ansett en nedsättning böra ske av de saluvärden, som åsatts de med T 7—T 30 betecknade ägototterna, för vilka prisen växlade från lägst 12 till högst 30 öre för kvadratmeter. Dessa pris kunde icke anses motsvara de i orten i allmänhet gällande och, även om enskilda jordägare vid försäljning av jord för sådant ändamål, varom här vore fråga, skulle kunna i ett eller annat fall betinga sig sådana pris som de här föreslagna, syntes hänsyn därtill icke böra tagas vid värdesättning av egnahemslägenheter från kronans mark, enär det samhällsintresse, som med dylika upplåtelser vore avsett att främjas, bäst tillvaratoges genom åsättande av sådana värden, som i möjligaste mån underlättade åtkomsten av lägenheterna med tillvaratagande på samma gång av kronans skäligen anspråk.

Domänstyrelsen har med hänsyn till ifrågavarande lägenheters belägenhet intill en järnvägsknut förklarar sig icke kunna förorda den av Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågasatta ändringen i deras värdesättning samt tillstyrker uppskattningsmännens förslag.

Departements-
chefen.

Förslaget att från egendomen upplåta ifrågavarande 33 lägenheter biträdas av mig. Vad de uppskattade saluvärdena beträffar, kunna de visserligen synas ganska höga för de av Kungl. Maj:ts befallningshavande omförmälda lägenheterna T 7—T 30, helst som något större stationssamhälle med därav följande ökade tomtpriser ännu icke torde hava uppstått vid Valskog. En bidragande orsak härtill kan emellertid just vara, att stationsområdet till stor del omgives av kronans mark. Ifrågavarande tomter äro utlagda i stationens omedelbara närhet och måste därför anses synnerligen välbelägna. Maximipriset 30 öre förekommer endast för de två bäst belägna tomterna och vid de övriga har endast för sex beräknats pris, överstigande 20 öre. Jag anser mig därför icke böra frångå uppskattningsmännens, av domänstyrelsen biträdda förslag.

Såsom utskottet i sitt utlåtande nr 121, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Pålsboda nr 1 och Folkasboda nr 1 i Örebro län anmärkt, tillhöra de i Kungl. Maj:ts förevarande framställning föreslagna jordförsäljningar den i berörda utlåtande omnämnda särskilda typ av tomtupplåtelse, vilka utskottet ansett böra regleras enligt de i samma utlåtande närmare angivna grunder. Utskottet, som sålunda på i nyssberörda utlåtande närmare angivna skäl icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till framställningen i ärendets nuvarande skick, får därför hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förnyad utredning i enlighet med i ovan nämnda utlåtande angivna grunder av frågan om upplåtande av de i framställningen avsedda tomter samt att till riksdagen snarast inkomma med nytt förslag i ärendet.

Stockholm den 6 augusti 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Vid slutbehandling inom utskottet av de i utlåtandena nr 121—123 omförmälda ärenden hava närvarit: herrar Persson, Ericsson, Odelberg, Pers, Lindblad, Lundell, Linders, Nilsson i Tänga, Öberg, Ingeström, Barthelson, Jonsson, Rosén, Bosson, Nilsson i Linnås och Olausson.
